

Sygn. akt I C 614/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2013r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : **SSO Jolanta Burdukiewicz-Krawczyk**

Protokolant : Piotr Wojnarowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 lutego 2013 r. we W.

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W.

przeciwko (...) z siedzibą we W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 7.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o.z siedzibą we W.– po ostatecznym sprecyzowaniu żądania w sprawie przeciwko (...)”z siedzibą we W.– domagała się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego akt notarialny z dnia 30 lipca 2008r. (rep. A nr (...)), któremu klauzulę wykonalności nadał Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej postanowieniem z dnia 8 grudnia 2009r. (sygn. akt XIV Co 1138/09).

Podniósł, że na podstawie powyższego tytułu wykonawczego przeciwko powodowej spółce przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia Fabrycznej prowadzone jest postępowanie egzekucyjne w sprawie KM 209/10. Spółka zarzuciła, że w treści tytułu wykonawczego nie wskazano kwot i terminów spłaty rat pożyczek, określono jedynie górną granicę do jakiej dłużnik poddał się egzekucji. Tym samym, zdaniem powoda, z treści tytułu wykonawczego nie wynika, jaka kwota może być egzekwowana w toku postępowania egzekucyjnego. Warunki i terminy spłat zostały opisane jedynie w harmonogramach spłat stanowiących załącznik do umowy pożyczki i stanowiących załączniki nr 1 i 2 do aktu notarialnego. Postanowienia takie nie mogą być uznane za prawidłowe określenie warunków prowadzenia egzekucji, gdy decydujące znaczenie ma harmonogram spłat, zwłaszcza że ulegał on zmianie już po podpisaniu aktu notarialnego.

Tym samym, zdaniem powoda, tytuł wykonawczy stanowiący podstawę egzekucji nie spełnia przesłanek określonych w art. 777 § 1 pkt 5 kpc., koniecznych do nadania klauzuli wykonalności. Z tej przyczyny, postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2010r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt II Cz 524/10 zmienił w analogicznej sprawie postanowienie sądu I instancji o nadaniu klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 30 lipca 2008r., rep. A nr 11824/2008, w ten sposób że wniosek wierzyciela oddalił.

/pismo z dnia 7.05.2010r., k.3-9, pismo z 10.02.2011r., k.34-36, pismo z 16.05.2011r., k.65-67/

(...)we W.w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych /k.88-91/.

Zarzuca, że powód kwestionuje wykonalność tytułu wykonawczego z tego względu, że w jego treści nie został określony zakres odpowiedzialności dłużnika i uprawnień wierzyciela. Zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności i pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności mają natomiast odmienne podstawy i nie mogą być traktowane zamiennie. Podstawą do wytoczenia powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności są okoliczności wskazane w art. 840 § 1 kpc. i stanowi on środek obrony merytorycznej. Względny natury formalnej odnoszące się do prawidłowości nadania klauzuli wykonalności mogą natomiast być podstawą ewentualnego zażalenia na postanowienie w tym przedmiocie.

Tym samym, zdaniem pozwanego, powód nie wykazał aby zaszła jakakolwiek przesłanka z art. 840 § 1 kpc. Nie przeczy on bowiem okolicznościom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, skoro nie kwestionuje samego istnienia samego obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym. Zarzuca jedynie nieprawidłowy sposób określenia tego obowiązku i wady formalne aktu notarialnego, co może stanowić podstawę wniesienia zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności. Powód nie powołał także żadnych okoliczności świadczących o tym, że nastąpiło zdarzenie, na podstawie którego zobowiązanie zostało wykonane, lub że zaistniały jakiegokolwiek inne okoliczności, o których mowa w art. 840 § 1 kpc.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W akcie notarialnym z dnia 30 lipca 2008r. (rep. A nr (...)) w § 1 J. S. oświadczył, że tego samego dnia zawarł umowę pożyczki numer (...)z (...) we W., na mocy której udzielono mu pożyczki w wysokości 4.350.000 zł, spłacanej w 56 ratach miesięcznych do 1 lipca 2013 r., która to pożyczka spłacana miała być w kwotach i terminach opisanych w harmonogramie spłat stanowiącym załącznik do umowy pożyczki oraz załącznik nr 1 do aktu, której poręczycielem był R. S. oraz (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.. Zabezpieczeniem opisanej wyżej umowy pożyczki było złożenie oświadczeń o poddaniu się rygorowi egzekucji co do obowiązku zapłaty każdej z rat pożyczki oraz co do obowiązku zapłaty wszelkich kwot zaległości w spłacie pożyczki wraz z odsetkami od należności przeterminowanych, od należności nieprzeterminowanych, jak też całej należności z tytułu udzielonej pożyczki wraz z ewentualnymi odsetkami na wypadek jej natychmiastowej wymagalności przez Pożyczkobiorcę oraz R. S. i Spółkę pod firmą: (...)z ograniczoną odpowiedzialnością, jako Poręczycieli.

W § 3 aktu notarialnego, J. S. jako Pożyczkobiorca i R. S. działający w imieniu własnym, będący Poręczycielem oraz R. S. działający w imieniu i na rzecz Spółki pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. będącej Poręczycielem, zobowiązali się solidarnie do zapłaty (...) wszelkich kwot zaległości w spłacie pożyczki w kwocie 4.350.000 zł, opisanej w § 1 tego aktu, wraz z odsetkami od należności przeterminowanych, od należności nieprzeterminowanych, jak też całej należności z tytułu udzielonej pożyczki wraz z ewentualnymi odsetkami na wypadek jej natychmiastowej wymagalności, i co do tego obowiązku J. S. i R. S. działający w imieniu własnym oraz R. S. działający w imieniu i na rzecz Spółki pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. poddali siebie oraz reprezentowaną Spółkę solidarnie egzekucji do kwoty 6.525.000 zł na podstawie art. 777 § 1 pkt 5) Kodeksu postępowania cywilnego. Ponadto, J. S. jako Pożyczkobiorca, R. S. działający w imieniu własnym, będący Poręczycielem oraz R. S. działający w imieniu i na rzecz Spółki pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. będącej Poręczycielem, oświadczyli, że warunkiem prowadzenia egzekucji na podstawie tego aktu miało być naruszenie przez J. S. warunków umowy pożyczki opisanej w § 1, a wierzyciel będzie mógł wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności w terminie do dnia 1 lipca 2015r.

W § 4 aktu notarialnego, R. S. oświadczył, że w dniu 30 lipca 2008 r. zawarł umowę pożyczki numer (...)z (...) we W., na mocy której udzielono mu pożyczki w wysokości 4.350.000 zł (czterech milionów trzystu pięćdziesięciu tysięcy złotych), spłacanej w 56 ratach miesięcznych do 1 lipca 2013 r., która to pożyczka spłacana miała być kwotach i terminach opisanych w harmonogramie spłat stanowiącym załącznik do umowy pożyczki oraz załącznik nr 2 do aktu, której Poręczycielem był J. S. oraz spółka pod firmą: (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.. Zabezpieczeniem opisanej wyżej umowy pożyczki była między innymi hipoteka kaucyjna do kwoty 6.525.000 zł (sześć milionów pięćset dwadzieścia pięć tysięcy złotych) oraz złożenie oświadczeń o poddaniu się rygorowi egzekucji co do obowiązku zapłaty każdej z rat pożyczki oraz co do obowiązku zapłaty wszelkich kwot zaległości w spłacie pożyczki

wraz z odsetkami od należności przeterminowanych, od należności nieprzeterminowanych, jak też całej należności z tytułu udzielonej pożyczki wraz z ewentualnymi odsetkami na wypadek jej natychmiastowej wymagalności przez Pożyczkobiorcę oraz J. S. i Spółkę pod firmą (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, jako Poręczycieli.

W § 11 aktu notarialnego R. S. jako Pożyczkobiorca i J. S. działający w imieniu własnym, będący Poręczycielem oraz R. S. działający w imieniu i na rzecz Spółki (...) Sp. z o.o., będącej Poręczycielem, zobowiązali się solidarnie do zapłaty (...) wszelkich kwot zaległości w spłacie pożyczki w kwocie 4.350.000 zł, opisanej w § 4 tego aktu wraz z odsetkami od należności przeterminowanych, od należności nieprzeterminowanych, jak też całej należności z tytułu udzielonej pożyczki wraz z ewentualnymi odsetkami na wypadek jej natychmiastowej wymagalności, i co do tego obowiązku poddali siebie oraz reprezentowaną Spółkę solidarnie egzekucji do kwoty 6.525.000 zł na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego. Warunkiem prowadzenia egzekucji na podstawie tego aktu było naruszenie przez R. S. warunków umowy pożyczki opisanej w § 4 tego aktu, a (...) mógł wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności w terminie do dnia 1 lipca 2015 r.

(dowód: dołączone akta XIV Co 1138/09, akt notarialny rep. A. nr (...))

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej postanowieniem z dnia 8 grudnia 2009r. w sprawie o sygn. akt XIV Co 1138/09 nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 30 lipca 2008r. repertorium A numer (...) sporządzonemu w Kancelarii Notarialnej we W. przy ulicy (...) przez notariusza D. G. co do kwoty 6.525.000 zł, którym to aktem notarialnym w § 3 dłużnik (...) Spółka z o.o. we W. solidarnie zobowiązał się do zapłaty tej kwoty wierzycielowi, poddając się co do obowiązku zapłaty rygorowi egzekucji oraz nadał klauzulę wykonalności temu aktowi co do kwoty 6.525.000 zł, którym to aktem notarialnym w § 11 dłużnik (...) Spółka z o.o. we W. solidarnie zobowiązał się do zapłaty tej kwoty wierzycielowi, poddając się co do obowiązku zapłaty rygorowi egzekucji.

(dowód: dołączone akta XIV Co 1138/09 - postanowienie z 8.12.2009r.)

Na podstawie tytułu wykonawczego obejmującego akt notarialny z dnia 30 lipca 2008r., repertorium A numer (...), wraz z klauzulą wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 8 grudnia 2009r. (sygn. akt XIV Co 1138/09), Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej T. W. prowadzi na wniosek (...) we W. egzekucję przeciwko (...) Sp. z o.o. we W. w sprawie o sygn. akt VII KM 209/10. W ramach czynności egzekucyjnych Komornik dokonał zajęcia wierzytelności dłużnika, w tym wierzytelności z rachunków bankowych, i zajęcia ruchomości. Dłużnik wnosił o umorzenie postępowania egzekucyjnego ze względu na to, że podstawą egzekucji jest akt notarialny, któremu Sąd nadał klauzulę wykonalności, pomimo tego, że zakres odpowiedzialności dłużnika nie jest skonkretyzowany w akcie notarialnym, a także złożył skargę na czynności komornika.

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2011r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej T. W. umorzył w części egzekucję na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 kpc., wobec bezskuteczności egzekucji przeciwko dłużnikowi z ruchomości oraz wierzytelności.

(dowód: dołączone akta egzekucyjne w sprawie KM 209/10)

Sąd Rejonowy w Oławie postanowieniem z dnia 12 listopada 2009r. w sprawie I Co 2592/09 nadał klauzulę wykonalności co do § 3 i § 11 aktu notarialnego wymienionego na wstępie przeciwko dłużnikowi R. S..

Sąd Okręgowy we Wrocławiu po rozpoznaniu zażalenia dłużnika R. S. na powyższe postanowienie Sądu Rejonowego w Oławie, zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności. W uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 23 kwietnia 2010r. (sygn. akt II Cz 524/10) stwierdzono, że akt notarialny, którego dotyczył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nie spełnia wszystkich warunków z art. 777 § 1 pkt 5 kpc., koniecznych do nadania klauzuli wykonalności.

(dowód: dołączone akta Sądu Rejonowego w Oławie w sprawie o sygn. I Co 2592/09)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo należało oddalić w całości.

Powód domagał się w niniejszej sprawie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego akt notarialny z dnia 30 lipca 2008r. (rep. A nr (...)), któremu klauzulę wykonalności nadał Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej postanowieniem z dnia 8 grudnia 2009r. (sygn. akt XIV Co 1138/09).

Sąd ustalił stan faktyczny sprawy na podstawie podanych wyżej dowodów z dokumentów, których prawdziwości żadna ze stron nie zaprzeczyła.

Zgodnie z art. 840 § 1 kpc., dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Powód jako podstawę faktyczną powództwa wskazał brak dokładnego określenia zakresu odpowiedzialności dłużnika i uprawnień wierzyciela, które jego zdaniem powinny jasno wynikać z treści tytułu egzekucyjnego. Dlatego też – zdaniem powoda – akt notarialny, zaopatrzony w klauzulę wykonalności, nie mogły stanowić podstawy egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Fabrycznej T. W. w sprawie KM 209/10.

Sąd podziela poglądy wyrażane w orzecznictwie sądowym i doktrynie, że powództwo przeciwegzekucyjne, jakim jest powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, stanowi środek ochrony merytorycznej przeciwko niezgodnej z prawem egzekucji. Z mocy zaś art. 795 § 1 kpc. na postanowienie sądu co do klauzuli wykonalności przysługuje zażalenie. To zażalenie jest zatem środkiem obrony procesowej przed nieprawidłowo nadaną klauzulą wykonalności (zob. M. Jobska, Zażalenie na postanowienie sądu co do nadania klauzuli wykonalności (art. 795 kpc.), a powództwo przeciwegzekucyjne z art. 840 § 1 pkt 1 kpc. w razie poddania się przez dłużnika egzekucji wprost z aktu notarialnego, Przegląd Prawa Egzekucyjnego, 2006/1, s. 97 i nast.). Podstawę zażalenia może więc stanowić zarzut nadania klauzuli aktowi, który nie ma waloru tytułu egzekucyjnego lub którego tytuł został uchylony lub zmieniony, gdy zachodzi sprzeczność między określeniem uprawnień wierzyciela lub obowiązków dłużnika w tytule egzekucyjnym a stwierdzeniami postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności, brak podstaw formalnych do objęcia klauzulą wykonalności osób trzecich niewymienionych w tytule egzekucyjnym, gdy niedochowano warunków formalnych, np. nie przedstawiono dokumentu, nie przeprowadzono rozprawy lub postępowania dowodowego (więcej I. Gil, P. Gil, Postępowanie klauzulowe, s. 247-248). Zarzuty formalne mogą dotyczyć również braków treści aktu notarialnego, w którym dłużnik poddał się egzekucji, lub upływu terminu, w którym wierzyciel był uprawniony do złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności.

Tym samym, w realiach rozpoznawanej sprawy, zarzuty, jakie powód podniósł w niniejszym postępowaniu mogły stanowić podstawę ewentualnego zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej z dnia 8 grudnia 2009r. w sprawie I Co 1138/09 w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności aktowi notarialnego,

w którym powód poddał się egzekucji. To w postępowaniu klauzulowym bowiem sąd bada formalne przesłanki tytułu egzekucyjnego, w tym także to, czy tytuł egzekucyjny nadaje się do prowadzenia egzekucji (art. 783 § 1 kpc.) Tymczasem dłużnik takiego zażalenia nie wniósł, a w konsekwencji postanowienie to uprawomocniło się.

Sąd zważył, że zarzuty dotyczące nadania klauzuli wykonalności, jako podstawa powództwa opozycyjnego, nie mogą pokrywać się z zarzutami możliwymi do podniesienia w zażaleniu na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, możliwym do wniesienia na podstawie art. 795 k.p.c. Jak zostało wskazane wyżej, zażalenie na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności i powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego mają zupełnie inne podstawy i nie da się tych środków łączyć, czy traktować zamiennie. W przypadku tytułów wykonawczych opartych na oświadczeniu o poddaniu się egzekucji w akcie notarialnym podstawę powództwa przeciwegzekucyjnego mogą stanowić przesłanki materialnoprawne odnoszące się do ważności czy skuteczności czynności prawnej stanowiącej podstawę aktu notarialnego i oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Sama jednak prawidłowość tytułu egzekucyjnego co do jego treści stanowi przesłankę formalną, którą dłużnik powinien powoływać w zażaleniu na postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności (por. uchwała SN z 7 marca 2008r., III CZP 155/07, OSNC 2009/3/42). Za takim poglądem przemawia także to, że w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 30 lipca 2008r. przeciwko R. S. (współdłużnik solidarny obok powodowej spółki), jaka toczyła się przed Sądem Rejonowym w Oławie w sprawie o sygn. akt I Co 2592/09, dłużnik wniósł zażalenie właśnie na tej podstawie. Sąd Okręgowy we Wrocławiu po rozpoznaniu zażalenia dłużnika R. S. na powyższe postanowienie Sądu Rejonowego w Oławie, zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności, w uzasadnieniu postanowienia z dnia 23 kwietnia 2010r. (sygn. akt II Cz 524/10) stwierdzając, że akt notarialny, którego dotyczył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nie spełnia wszystkich warunków z art. 777 § 1 pkt 5 kpc., koniecznych do nadania klauzuli wykonalności. Jeśli zaś drugi z dłużników solidarnych, a mianowicie spółka (...) Sp. z o.o. w innym postępowaniu klauzulowym przeciwko niej, takiego zażalenia nie wniosła, nie może teraz powoływać się na względy natury formalnoprawnej w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu egzekucyjnego opartego na akcie notarialnym, którego prawidłowość kwestionuje.

W tej sytuacji powództwo należało oddalić, o czym Sąd orzekł w punkcie I wyroku na podstawie podanych wyżej przepisów prawnych.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc. Powód, który przegrał sprawę w całości, obowiązany jest do zwrotu na rzecz pozwanego całości poniesionych kosztów celowej obrony, na które w niniejszym postępowaniu złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (§ 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Zarządzenie

- 1) odnotować,
- 2) odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron;
- 3) kal. 14 dni.

Sędzia: